

բանջարեղէնի մշակութեան յարմար: Կ'արտածէ բամպակ, ցորեն, գարի և եգիպտացորեն: Ելկիր մացառուտ է: Վաճառականութեան գլխաւոր առարկան փղակն է:

Յովաննէս Թիւթիւնճի Սէննարէն կը մեկնի, Բաղին թագաւորին կարգադրութեամբ, հաւանօրէն եգիպտացի վաճառականներու կարաւանով մը և 20 օր ալ ցամաքի վրայ ճամբորդելով և կրկին անցնելով Նեղոսը, 8 օր ալ անապատին մէջ ճամբորդելով կը հասնի Դուկլայ:

Դուկլա՝ Տուէկուան է. թէ՛ նահանգի մը և թէ՛ քաղաքի մը անունը: ԺԹ. դարուն սկիզբը Տուէկուա գլխաւոր քաղաքն էր այս նահանգին, որ ունէր իր առանձին թագաւորը, բայց հարկատու էր Սէննարի թագաւորին: Իր հողերէն մաս մը, սահմանակից Ծգիպոսի, նուաճուած էր Օսմանցիներէն (Ագոնց, Ափրիկէ, էջ 579):

Տուէկուա Նեղոսի եզերքը ԺԹ. դարուն սկիզբը «արեայանիս, այլ անուի» քաղաք մըն էր (Ագոնց, Ափրիկէ, էջ 579): Տուէկուա խեղճ և անկասնոն, փողոցները մեծ մասամբ աւայի էին և լեցուած՝ աւազով և խիճով, զորս մերձակայ լեռներէն իջնող ջուրի հոսանքները կը բերէին: Քաղաքին մէջ կար ընդարձակ դղեակ մը, որ ուրիշ բանի օգուտ չունէր, բայց եթէ զսպելու արաբ հովիւները, որոնք Տուէկուայի շրջակայքը կ'արածէին իրենց խաշինքը, պղտիկ հարկ մը վճարելով թագաւորին (Ագոնց, Ափրիկէ, էջ 579):

Տուէկուա կամ Տոնկուա այսօր մաս կը կազմէ Սուլտանի և համանուն միւստիթէին կեդրոնն է: Քաղաքը, որ վերակառուցուած է 1812ին, կը գտնուի Նեղոսի արեւմտեան ափին վրայ, Յրդ ջրվէժէն 45 մըլոն հեռու: Գահիրէէն Տուէկուա 1052 մղոն է, իսկ Խար-